

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

תלה"מ 18-07-55671-07 *** נ' *****

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת מירית פולוס

תובע פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אמיר קוזקוב

נגד

נתבעת אלמונית

ע"י ב"כ עו"ד נטלי לביא חלפון

פסק דין

בפני תביעה לביטול או הפחתה של חיוב האב בדמי מזונות קטינים.

רקע כללי:

1. הצדדים שבפני גרושים והורים לילדים קטינים, תאומים, *** ו***, ילידי *.*.*. הקטינים הנם בעלי צרכים מיוחדים, מאובחנים שניהם עם פיגור ואוטיזם על רקע תסמונת גנטית של איקס שביר.

2. ביום 2010.*.* הגיעו הצדדים להסכמות אשר קיבלו תוקף של פסק דין. בהתאם להסכמות הצדדים, חויב האב לשלם למזונות שני הקטינים יחד סך של 2,700 ₪, לכיסוי כלל הוצאותיהם כולל מדור. תוקף החיוב עד גיל 18 או סיום תיכון לפי המאוחר.

3. על פי אישורים שהומצאו, סכום המזונות עומד כיום על 2,900 ₪ ולאחר ניקוי ביטוח בריאות, מועבר לידי האם כ-2,800 ₪ על ידי המוסד לביטוח לאומי עבור מזונות. הביטוח הלאומי גובה מהאב סך של 1,000 ₪ לחודש ממשכורתו באמצעות לשכת הוצל"פ והיתרה נצברת כחוב של האב לביטוח הלאומי. חוב האב לביטוח הלאומי נכון להיום בגין מזונות, עומד על כ-200,000 ₪.

זמני שהות:

4. הסדרי השהות של האב עם הקטינים לא היו קבועים במשך השנים והאם טוענת כי האב חדל מלפגוש את הקטינים מספר פעמים לתקופות ממושכות. בעקבות תביעה שהגיש האב (תמ"ש ****) להרחבת הסדרי שהות, מונה מומחה, ****, והסדרי השהות התקיימו תוך הרחבה הדרגתית ובפיקוח בית המשפט.

5. בסופו של יום, בשל קשיים שאין מקום לפרטם במסגרת פסק דין זה, הסדרי השהות של האב עם הקטינים המתקיימים היום, עומדים על פעם אחת בשבוע עם כל קטין, לשעה וחצי בכל פעם.

6. מלבד מפגשי האב עם הקטינים כמפורט, כל נטל גידול הקטינים והטיפול בהם, נופל על כתפי האם.

מדור ההורים:

7. האם מתגוררת עם הקטינים בבית הוריה ב****. האב מתגורר עם רעייתו בדירה שכורה ב**** ששכר הדירה עבורה עומד על 3,500 ₪ לחודש.

הכנסות ההורים:

8. האם איננה עובדת מחוץ למשק הבית וזמנה נתון לטיפול בקטינים וצרכיהם. כאשר הקטינים נמצאים במסגרת החינוך, בין השעות 7:30 – 14:45, עוסקת האם בעבודות משק הבית, עבודות מוגברות בשל צרכי הקטינים החריגים כפי שפרטה בחקירתה, (פרוטוקול

מיום 8.6.21, עמ' 56 שורות 29-30). עוד ציינה האם כי מאחר והקטינים מתעוררים מידי יום בשעה 4:00 לפנות בוקר, היא תשושה ועל כן אינה יכולה לצאת לעבודה מחוץ למשק הבית, ולו חלקית. נוכח הטיפול האינטנסיבי הנדרש עבור הקטינים, בית המשפט אינו קובע לאם יכולת השתכרות.

9. האב עובד כ**** ושכרו על פי תלושים שהומצאו עמד בשנת 2020 על סך ממוצע של כ- 3,500 ₪ בחודש. בעדותו בבית המשפט (פר' מיום 8.6.21 עמ' 43 שורה 13) האב העיד כי שכרו עומד על כ- 5,000 ₪ לחודש בממוצע. בעבר עבד האב בחברת **** ולפי תלושים שהומצאו השתכר בתקופה שמיולי 2018 ועד פברואר 2019 כ- 6,000 ₪ בחודש. מאחר ותלושי השכר לשנת 2020 מתייחסים בין היתר לתקופת הקורונה, יש להעמיד את יכולת ההשתכרות של האב על כ- 6,000 ₪ בחודש.

הכנסות הקטינים ורכושם:

10. בעקבות תביעת נזיקין שהגישו ההורים כנגד קופת החולים, נחתם הסכם פשרה במסגרתו קיבלו הקטינים בשנת **** כפיצוי, סכום נטו של 7,000,000 ₪ לשניהם יחד. על פי הסכם בין הצדדים מיום ***, הסכום הופקד על שם הקטינים, לצורך "כיסוי הוצאות גידולם, תמיכתם וקיומם מכאן והלאה." כספי הקטינים בסך של 7,000,000 ₪ הופקדו בחשבון נאמנות עבור הקטינים.

בנוסף לסכום האמור, כל אחד מההורים קיבל סכום פיצוי של כ- 200,000 ₪ לידיו.

11. בהתאם להסכם מיום ****, מועבר לידי האם מתוך כספי הקטינים, סך של 7,000 ₪ לחודש, לכיסוי הוצאות הגידול והתמיכה בהם.

12. בנוסף לסכום בסך 7,000 ₪ לחודש מתוך כספי הפיקדון עבור שני הקטינים יחד (3,500 ₪ לכל אחד), מקבלת האם עבור הקטינים, סכום קצבה בסך של 7,158 ₪ לכל אחד מהם, וכן קצבת ילדים בסך של 344 ₪ בחודש לשני הקטינים יחד (172 ₪ לכל אחד). כמו כן שולם מענק לימודים בסכום של 1,021 ₪ תשלום המשולם אחת לשנה עבור כל ילד (85 ₪ לחודש).

13. סך הכל בידי האם, ללא מזונות, בעבור סיפוק צרכי הקטינים, סך של 10,915 ₪ לחודש. יחד עם מזונות (העומדים כיום על 1,400 ₪ לכל ילד) מקבלת האם 12,315 ₪ לכל ילד וסך של 24,630 ₪ לשני הילדים יחד.

צרכי הקטינים:

14. על פי אסמכתאות שצרפה האם לתצהירה וכעולה מעדותה בפר' מיום 8.6.21 עמ' 51-60, צרכי הקטינים הם כדלקמן: סיוע מטפלת לצורך טיפול בקטינים: כ - 6,000 ₪; תרופות 420 ₪; קלינאית תקשורת 850 ₪ (לדברי האם בעת הזו הטיפול ניתן לקטין אחד); התעמלות 850 ₪; הוצאות אחזקת הבית - בבית הצדדים חמש נפשות, חלקם של הקטינים לפיכך בהוצאות האחזקה 2/5 שהם כ - 550 ₪ לחודש; מזון - אין אסמכתאות ברורות, הנני מעמידה את צרכי הקטינים עבור מזון על סך של כ - 3,000 ₪; ביגוד והנעלה 2,000 ₪; מנתח התנהגותי - הומצאה קבלה אחת מיום **** על סך של 1,100 ₪ (נמסר בדיון); עלויות בית הספר 83 ₪; בתיק המוצגים גם קבלות על הדרכה הורית בסך 750 ₪ לחודש וכן טיטולים, אך האם ציינה בחקירה ששתי הוצאות אלו אינן רלוונטיות כיום.

15. על פי המפורט מעלה, הנני מעמידה את סך הוצאות שני הקטינים לחודש על סכום של 14,853 ₪. סך ההוצאה עבור כל הקטין בנפרד: 7,426 ₪ לחודש.

16. לסיכום - סך הכנסות האם עבור כל קטין בחודש עומדות על 12,315 ₪ והוצאות הקטין על סך של 7,426 ₪ לחודש. דהיינו - לאם הכנסה פנויה עבור כל קטין בסך של כ - 4,900 ₪, וסך הכל לשני הקטינים: כ - 9,800 ₪.

17. האם מאשרת בחקירתה כי היא חוסכת כל חודש 5,000 ₪ לשני הקטינים יחד, פר' מיום 8.6.21 עמ' 54 שורות 7-10. ב"כ האם ציינה בסיכומיה כי הסכום שנחסך על ידי האם משנת 2010 לטענתה עומד על כ 140,000 ₪ בלבד וצרפה דף בנק המעיד על סכום חסכון על שמה של האם.

טענות הצדדים בהליך:

18. לטענת האב יש מקום להפחתת סכום המזונות שנפסק בשל שינויי נסיבות כדלקמן: בע"מ 919/15; לאחר שניתן פסק הדין למזונות קיבלו הילדים פיצוי כספי בתביעת נזיקין בסך של 7,000,000 ₪. האם מקבלת מתוך סכום זה עבור צרכי הילדים סך של 7,000 ₪ בחודש; הכנסתו של האב נמוכה והוצאותיו עולות על סכום ההכנסה. קיים פער משמעותי בין הכנסות האב לאם; יש לבחון מחדש הסכום המועבר מפיקדון הקטינים; האב טען בתביעתו טענות נוספות שאינן רלוונטיות עוד, כגון שהוא שוכר דירה באזור סמוך לילדים, האב אינו שוכר עוד דירה זו.

19. לטענת האם, אין מקום לבצע הפחתה של סכום המזונות כלל; האב איננו משלם את סכום המזונות לידי האם, המזונות משולמים על ידי המל"ל; אין שינוי נסיבות מהותי; בסיכומיה טענה ב"כ הנתבעת כי קיזוז מסכום המזונות עלול להעמיד את עתיד הקטינים בסיכון בשל הוצאותיהם

שצפויות לעלות בעתיד, לאחר גיל 18. ב"כ הנתבעת הפנתה לפסיקה מתחום דיני הנזיקין, כאשר לדבריה ההוצאה הצפויה בגין עזרת צד ג' בעתיד עומדת על 16,000 ₪ לכל קטין; הצדדים הסכימו בהסכם משנת *** שהאם תקבל 7,000 ₪ מכספי הקטינים בנוסף לסכום המזונות ועל כן אין להפחית את התשלום החודשי.

דין והכרעה:

20. שינוי נסיבות: לא יכול להיות חולק כי בנסיבות העניין, מאז פסק הדין למזונות שניתן בשנת 2010, השתנו הנסיבות שינוי מהותי. עיון בפרוטוקול הדיון שהתקיים ביום ***, בסופו ניתן פסק הדין למזונות (תמ"ש *** ותמ"ש ***) , מעלה כי הקטינים קיבלו באותה עת קצבאות בסך של 3,200 ₪ כל אחד – ראה דברי ב"כ האשה, עמ' 2 לפר 2 שורה 5. כיום, כאמור, מקבלים הקטינים קצבאות בסך של 7,158 ₪ כל אחד, ובנוסף, האם מקבלת עבור שני הקטינים יחד סך של 7,000 ₪ מתוך כספי הפיצויים שקיבלו הקטינים. כפי שפורט מעלה, הכנסות הקטינים היום ללא מזונות, הנם בסך של 10,915 ₪ לחודש לכל קטין (כולל קצבת ילדים). דהיינו – חלה עליה משמעותית בהכנסות הקטינים בכל חודש, מאז ניתן פסק הדין למזונות.
21. בנוסף – לאחר שניתן פסק הדין למזונות, הקטינים קיבלו פיצוי כספי בסכום נטו של 7,000,000 ₪. יש לציין כי על פי אישורים שהמציאה האם, סכום הפיקדון של הקטינים כמעט ולא נפגע בשל המשיכה הכספית החודשית של האם. נכון להיום בפיקדון עבור הקטינים סך של 6,968,786 ₪.
22. סוף דבר לעניין שינוי נסיבות – אני מקבלת את הטענה כי חל שינוי נסיבות וכי יש לפיכך לבחון פעם נוספת את סכום המזונות שעל האב לשלם עבור צרכי הקטינים.
23. סיפוק צרכי הקטינים: כפי שפורט בפרק העובדתי באריכות, הוכח בפני בית המשפט, כי צרכי הקטינים מסופקים במלואם על ידי הקצבאות המתקבלות מהמל"ל ומהפיקדון, ובידי האם נותרת יתרת חודשית בסך של כ- 9,800 ₪ נטו, לאחר קיזוז הוצאות שני הקטינים.
24. ככלל, בנסיבות שבפני, אין אני מוצאת פסול בכך שבידי האם נותרת הכנסה נוספת מתוך הקצבאות, לאחר סיפוק צרכי הקטינים. השתכנעתי ולא נותר בי ספק, כי האם מקדישה את כל זמנה לטיפול האינטנסיבי הנדרש עבור הקטינים. לכאורה, האם יכלה לשכור שירותי מטפלת נוספת, לשלם שכרה ולצאת לעבוד. יש לזכור שמדובר בשני קטינים בעלי צרכים חריגים, ויש מקום לפיכך לשני מטפלים. אך האם בחרה להישאר בבית ולטפל בעצמה בקטינים, תוך שהיא משלמת רק עבור שירותי מטפלת אחת. בגין טיפול זה זכאית האם לרכיב של דמי טיפול.

25. נוכח האמור בסעיף הקודם, אינני מקבלת את עתירת האב בתביעה, לעיין מחדש בסכום המועבר לאם מכספי הפיקדון. בית המשפט סבור, כי ניתן לחיות בשלום עם הסיטואציה בה נותרים בידי האם כספים נוספים בהם היא משתמשת לצרכיה שלה, כספים המשולמים לה כדמי טיפול. יחד עם זאת, נכון להיום בידי האם נותרים כמעט 10,000 ₪ נטו, לאחר תשלום כל ההוצאות עבור הקטינים. דהיינו – גם אם יבוטל סכום המזונות לחלוטין, האם תישאר, לאחר סיפוק כל צרכי הקטינים, עם סכום של כ- 7,000 ₪ נטו, עמו עושה שימוש ללא כל מגבלה, גם עבור צרכיה שלה. סכום זה הנו סכום ראוי בעבור רכיב דמי טיפול.

26. מקום בו צרכי הקטינים מסופקים במלואם ולמעלה מכך על ידי קצבאות המל"ל ועל ידי הסכום החודשי שהאם מושכת מתוך סכום הפיקדון, אין מקום לתשלום נוסף בגין מזונות.

27. בעניין פסיקת מזונות מקום בו משולמות קצבאות, ראה ע"א 142/81 ענתבי נגד ענתבי, פ"ד לה (4) 177, 179; עוד ראה בע"מ 2083/19 פלונית נגד פלוני, פורסם בנבו, שם נפסק כי "...התוצאה לפיה המשיב, אבי הילדה, אינו נדרש לשאת במזונותיה, מעוררת קושי – וכך, ביתר שאת, נוכח הכנסתו הגבוהה יחסית...". הוצע באותו עניין להפקיד את יתרת הקצבאות בחשבון ייעודי עבור הקטינה. המקרה שבפני שונה שכן האב משתכר סכום מינימלי ביותר למחיתו. בנוסף, לקטינים חסכון כספי מכספי פיצויים, והאם לא העלתה את האפשרות שתערך התחשבנות מדויקת באשר לשימוש החודשי שנעשה בקצבאות והיתרה תופקד בחסכון נוסף עבור הקטינים. נראה כי האם, המתנהלת כיום בכספי הקטינים בעצמה ועושה בהם שימוש לצרכיהם ולצרכיה לפי שיקול דעתה, איננה מעוניינת בעריכת התחשבנות חודשית והפקדת ההפרש בחשבון ייעודי ואינני מוצאת לשנות מהסידור הקיים היום, המקל על האם התנהלות יום יומית.

28. נוכח האמור, מאחר וקיים שינוי נסיבות, מאחר וצרכי הקטינים מסופקים באופן מלא באמצעות הקצבאות ונותרת יתרה משמעותית, בשים לב ליכולת ההשתכרות הנמוכה של האב כפי שפורטה מעלה בסך של כ- 6,000 ₪ בחודש סך הכל, אני מוצאת כי יש לבטל את סכום המזונות המשולם על ידי האב לידי האם עבור צרכי הקטינים.

29. באשר לטענות ב"כ הנתבעת בסיכומיה, כי יש לקבוע על פי הלכות מתחום דיני הנזיקין, כי עלות טיפול בכל קטין עומדת על 16,000 ₪ בחודש, אינני מקבלת טענות אלו. עסקינן בתיק מזונות ולא תיק נזיקין. את צרכי הקטינים יש לקבוע לפי צרכיהם בפועל ולא לפי צרכים משוערים או צרכים שאולי יהיו להם בעתיד, אך אין להם כיום. על אף שמקובלת עלי הטענה ולפיה בעתיד צרכי הקטינים לעלות, בשל הצורך בטיפול נוסף, או בשל הצורך שאולי יהיה בסידור חוץ ביתי וכיוצא"ב, הרי שבסופו של יום, אין לו לבית המשפט

אלא את מה שעומד בפניו. צרכי הקטינים כפי שהם בפועל נבחנו במהלך ההליך. אין מקום להעמיד את צרכי הקטינים על צרכים משוערים לעתיד, שיהיו רלוונטים רק לאחר גיל 18. ממילא, פסק הדין למזונות תוקפו עד גיל 18 או סיום תיכון בלבד. לאחר מועד זה, אם ישתנו צרכי הקטינים, יהיה שוב מקום לבחון זכאותם לתשלומים מהוריהם.

עוד ובנוסף יש לזכור – הקטינים קיבלו פיצויי נזיקין, במטרה שיכסו צרכיהם לעתיד ויש להניח כי אלו יסיפיקו לשם כך. על פי עדותו של עו"ד ****, שטיפל בתביעת הנזיקין והוזמן על ידי האם לעדות, מטרת כספי הפיצויים זה **"שעז גיל שיבה הסכום הזה ישמש לתת להם חיים כמה שיותר טובים תוך סיפוק הצרכים שלהם, השגחה, כל מה שצריך. לתת להם 100% שאפשר לתת להם."** עוד העיד כי הסכום אמור להספיק, על פי החישוב שנערך, לצרכי הילדים, עד הגיעם לגיל 92 (פרי' מיום 8.6.21, עמ' 38 שורות 1-7). בהמשך העיד כי נלקחו בחשבון, לצורך חישוב צרכי הילדים גם קצבאות המל"ל (פרי' עמ' 39 שורות 11-12).

30. סוף דבר – סכום המזונות המשולם על ידי האב לאם מבוטל. יחד עם זאת, בשל ההלכה בדבר מזונות שנאכלו, ועל מנת שלא ייווצר חוב כספי שישולם מתוך כספי הקטינים ויפגע בעתודה הכספית לסיפוק צרכיהם בעתיד, אני מוצאת לבטל את סכום המזונות רק החל ממועד מתן פסק דין זה. דהיינו – האם/הקטינים לא ידרשו להחזיר רטרואקטיבית כספים ששולמו בגין מזונות הקטינים, לפני מתן פסק הדין. מאחר וקיים חוב לביטוח הלאומי בגין תשלומי מזונות, אם לא יגיע האב להסדר אחר מול הביטוח הלאומי, הוא ימשיך לשאת בתשלומים לצורך החזר החוב (כיום משלם 1,000 ₪ לחודש).

31. באשר לבקשת ב"כ האב בסיכומיו לאפשר לאב לעשות שימוש בכספי הקטינים לצורך קבלת הדרכה הורית, מאחר ובית המשפט מוצא כי יש חשיבות, לטובת הקטינים, לאפשר לאב, כפי שהתאפשר גם לאם, לקבל הדרכה הורית שתסייע בהתמודדות עם צרכי הקטינים החריגים, אני מוצאת לאפשר לאב לקבל החזר, מתוך כספי הפיקדון, לצורך הדרכה הורית, בסך שלא יעלה על 400 ₪ לחודש בכפוף להצגת חשבוניות. אפשרות זו תעמוד עד הגיע הקטינים לגיל 18.

32. באשר להוצאות – בחלק מההליך האב היה מיוצג בייצוג פרטי, שהוחלף לאחר מכן בייצוג מטעם הסיוע המשפטי. חרף העובדה שהאב זכה בהליך, בנסיבות העניין, כאשר כמעט כל נטל הטיפול בקטינים נופל על כתפי האם, אינני מוצאת לחייבה בהוצאות ההליך.

33. המזכירות תסגור את התיק ותשלח פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ט סיוון תשפ"א, 09 יוני 2021, בהעדר הצדדים.

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is somewhat abstract and difficult to decipher as a specific name, but it appears to be a personal or official mark.

מירית פולוס, שופטת